Destapant un pamflet

Autor: Carles Ortiz
Data de publicació: 28-12-2020

En Carles Ortiz s'ha llegit el llibre «Pseudohistòria contra Catalunya» i ens mostra com aquest llibre no és res més que un simple pamflet per desprestigiar una persona —En Jordi Bilbeny— i una institució i els seus membres: l'Institut Nova Història.

El diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans defineix pamflet com un llibre imprès amb molt poques planes. Es considera especialment pamflet qualsevol llibre curt en què s'ataca violentament algú o alguna cosa. Però, de vegades, els autors de pamflets intenten amagar, entre moltes pàgines i en forma de llibre seriós i acadèmic, llur objectiu: el d'atacar algú de tal manera que els autors quedin amb les mans netes. Aquest és el cas del llibre Pseudohistòria contra Catalunya, que han coordinat En Vicent Baydal i En Cristian Palomo. Per aconseguir destapar el pamflet que s'amaga dins d'aquest llibre, faig la següent dissecció.

METODOLOGIA SEGUIDA
En el present article segueixo la regla següent: el text entre cometes i en cursiva és un extracte literal del llibre, i ressalto en negreta els fragments que considero més interesants.

GENERALITATS SOBRE EL TÍTOL I INTRODUCCIÓ A L'OBRA
Ja el títol del llibre ens deixa molt clar que hi ha una cosa anomenada «pseudohistòria» que va en contra de Catalunya. A la introducció, els autors del llibre defineixen això de la «pseudohistòria». Afirmen que és simplement una història falsa. I ens deixen molt clar quines són les persones que tenen el permís de refutar la pseudohistòria tot dient:

«Lògicament, aquells que poden refutar amb més facilitat els plantejaments acientífics dels pseudoinvestigadors —gràcies a la seva formació i acumulació de coneixements— són els investigadors que es guien per una metodologia científica.»[1]

Més endavant, expliciten l'objectiu al qual volen arribar a l'apartat intitulat «l'objectiu i els continguts de la present obra».

«L'objectiu primordial d'aquest llibre col·lectiu és el d'oferir informació, a través d'arguments científics, proves documentals i contextualitzacions històriques i historiogràfiques contrastades, als lectors interessats en determinades temàtiques de la història de la Catalunya medieval i moderna, una àrea de coneixement de la qual som especialistes els autors.» [2]

D'entrada, he de dir que l'objectiu de refutar tot allò que va en contra de Catalunya sembla un bon propòsit. Ara bé, com veurem, res més lluny de la realitat. En aquesta dissecció podrem comprovar com la intenció, propòsit i objectiu d'aquest llibre és del tot diferent. Es tracta d'una intenció i d'un propòsit i objectiu no pas tan nobles com els que els autors ens donen entenent.

Així mateix, en aquesta introducció s'hi explicita que el lector hi trobarà unes conclusions que han estat signades per tots els autors en conjunt i, a més, que el llibre ha estat dividit en tres parts, amb diversos capítols cadascuna. També s'hi afirma que cada capítol és d'un o diversos autors i, finalment, que cada participant es fa responsable de la seva part.

«En aquest sentit, evidentment cada autor és responsable dels seus respectius capítols, però hem resolt signar conjuntament tant aquesta introducció com les conclusions per tal d'exhibir als lectors el nostre ferm compromís col·lectiu a favor d'una història medieval i moderna de Catalunya tractada amb rigor i metodologia científica.»[3]

DISSECCIÓ DE LA INTRODUCCIÓ
Els autors presenten dos fronts de pseudohistòria contra Catalunya. Per un costat hi ha el front espanyolista:

"En conjunt, al respecte, observarem dos grans fronts pseudohistòrics en allò relatiu al passat de Catalunya. D'una banda, un tipus de plantejaments pseudohistòrics que tenen èxit entre una gran part de públic nacionalment espanyolista".[4]

Per un altre costat, hi ha el front catalanista:

"Però d'una altra banda, també hi ha un altre model pseudohistòric d'èxit en relació amb Catalunya: el de la «Nova Història». Es tracta d'una novíssima pseudohistòria —atès que amb prou feines compta amb un parell de decennis— que, en oposició a les predites interpretacions del nacionalisme espanyol, s'autoproclama «catalanista» i «independentista»." [5]

D'entrada, sobta que mentre la pseudohistòria espanyolista no la personifiquen en ningú ni en cap institució, sinó que parlen del públic que la segueix, pel que fa a la banda catalanista, no diuen res sobre quina gent els escolta, sinó que concreten directament en la «Nova Història». Així, amb majúscules. D'aquesta manera, apunten ja cap a una institució. Per tant, aquí ja s'hi comença a entrellucar un biaix entre el tractament dels d'una banda i el dels de l'altra.

Tot seguit, en la mateixa «Introducció» vénen dos apartats que estan dedicats a descriure amb més detall cadascuna d'aquestes «pseudohistòries», l'espanyolista i la catalanista. Ja ho fan per mitjà dels títols:

«L'auge de la pseudohistòria espanyolista»

«La novíssima pseudohistòria sobre la Catalunya universal, encapçalada per Jordi Bilbeny»

El lector podrà comprovar que el títol que esmenta la pseudohistòria espanyolista no fa referència a cap persona ni a cap col·lectiu concret. No s'esdevé així amb el segon. En aquest s'hi cita una persona: En Jordi Bilbeny. Bé, per si fos poca aquesta diferència en el tractament, la part encapçalada per «l'auge de la pseudohistòria espanyolista» comença així:

«De manera genèrica la pseudohistòria espanyolista sobre Catalunya...»

Per contra, pel que fa a l'altra banda, malgrat que podrien tractar la pseudohistòria catalanista d'una manera igual de genèrica, no actuen així, sinó que ataquen directament l'Institut Nova Història. Llegim-ho:

«Malgrat que el nacionalisme català arrossega des del segle XIX diversos mites pseudohistòrics, com, per exemple, el plantejament que la derrota de Muret el 1213 hauria desfet un imperi català ben articulat sobre Occitània; la identificació de la decadència política, econòmica i cultural de Catalunya amb l'entronització el 1412 d'un Casal d'Aragó de llinatge castellà, per la seva mateixa procedència; o la interpretació que Catalunya i la Corona d'Aragó serien un avançament de les democràcies modernes en contraposició a una Castella i una França pretotalitàries de tant absolutistes com eren, cap d'aquestes asseveracions no és comparable amb el discurs que ha acabat esdevenint actualment l'hegemònic –tant per la seva radicalitat com per la seva projecció mediàtica– entre la pseudohistòria catalanista: la «Nova Història»".[6]

I per què aquesta diferència? Doncs, atenció: "per la seva radicalitat com per la seva projecció mediàtica". És a dir, que els pseudohistoriadors espanyolistes no són considerats «radicals» ni són criticats per la seva projecció mediàtica, malgrat tenir-ne molta. Recordeu això de «projecció mediàtica», perquè més endavant en tornaré a parlar.

Sobta també, que, ja en la introducció, els historiadors de l'acadèmia fan una subdivisió entre els pseudohistoriadors espanyolistes, la qual, si no ens hi fixem, pot passar desapercebuda, ja que no la recalquen expressament. Vegem-ho:

«En definitiva, exposem aquestes qüestions introductòries perquè és necessari advertir el lector que, malgrat que el medi natural de la «ciència» falsària es trobi fora del món universitari i acadèmic, per desgràcia també des d'aquesta principalíssima plataforma intel·lectual ha estat practicada de vegades per tal de servir de base a certs posicionaments polítics i justificar plantejaments evidentment manipulats, com veurem en alguns capítols del llibre». [7]

Ens estan dient que hi ha historiadors titulats que fan pseudohistòria? Doncs, si fan pseudohistòria, haurien de ser qualificats de «pseudohistoriadors» per molta titulació que tinguin, no ho creieu? A més, no ho fan només de vegades, sinó constantment i amb molts mitjans.

A l'apartat l'Auge de la pseudohistòria espanyolista tornen a fer la subdivisió i se'n lamenten:

«Així doncs, per a la pseudohistòria espanyolista, i desgraciadament també per a una part d'acadèmics espanyols que mantenen en major o menor mesura el plantejament descrit...» [8]

Està clar: els autors del llibre no titllaran pas de pseudohistoriadors els acadèmics espanyols, encara que diguin el mateix. I molt menys els acusaran de falsaris, tot i que practiquin una «ciència falsària». D'això se'n diu no mossegar la mà que et dóna de menjar.

Continuem desgranant la «Introducció». Al llarg d'aquest capítol, tracten la pseudohistòria espanyolista de forma genèrica. Només concreten en persones quan posen d'exemple algun article o llibre. Com quan parlen de l'historiador Antonio Morales Moya i de l'economista Gabriel Tortella. [9] O quan posen l'exemple d'un article d'En Jordi Canal:

"I encara el 2018 l'historiador Jordi Canal publicava al diari ' El Mundo' un article titulat «Historiadores catalanes y su procés»". [10]

Cal remarcar igualment que, tot i que aquest capítol de la introducció està dedicat a la pseudohistòria espanyolista, els autors no s'estan de citar l'Institut Nova Història. A més a més, no tenen cap mania a posar-se del costat espanyolista per anar en contra d'aquest Institut. Ho podem percebre quan citen l'article esmentat de l'historiador Jordi Canal, en el qual aquest hi afirma:

«Las teorías contubernistas de los Bilbeny, Cucurull y compañía reciben, desde hace años, jugosas subvenciones y premios de entes nacionalistas y el apoyo público de políticos como Pujol, Rull o Carod-Rovira».[11]

Com hem dit, tots els autors d'aquest llibre es fan responsables d'aquesta introducció. I diuen, referint-se a Jordi Canal:

"Tot i que l'autor no anava gens mancat de raó en la crítica a l'Institut Nova Història". [12]

Sobre aquesta notícia, cal remarcar que la Generalitat la va negar rotundament quan van sortir les «fake-news» sobre les subvencions a l'Institut Nova Història (ref.: https://www.vilaweb.cat/noticies/desintoxicacio-3-milions-institut-nova-historia/

Hem de recordar, a més a més, que En Jordi Canal és un historiador català que col·labora habitualment amb les FAES i amb Societat Civil Catalana (ref.: https://ca.wikipedia.org/wiki/Jordi_Canal_i_Morell)

Continuem amb la introducció sobre la pseudohistòria catalanista. Ja hem comprovat que el títol posa el focus directament sobre l'objectiu, a diferència de quan parlen de la «pseudohistòria espanyolista»:

«La novíssima Pseudohistòria sobre la Catalunya Universal, encapçalada per Jordi Bilbeny»

La concreció és inequívoca, tot i que al principi parlen de diversos mites pseudohistòrics catalanistes.

En resolució, veiem, que en aquesta introducció comença l'intent de desacreditar tot allò que fan els investigadors de l'Institut Nova Història.

També hi argumenten que no tenen la formació adequada:

«per poder ja no demostrar sinó, simplement, plantejar les argumentacions que exposa l'INH i que siguin preses en consideració de manera seriosa pel món científic, Jordi Bilbeny i els principals investigadors de la Nova Història haurien d'acreditar (cosa que no han fet) que són experts i especialistes en moltes ciències i disciplines». [13]

I tot seguit enumeren tota una llista de coneixements que segons ells haurien de tenir els investigadors de l'INH.

«la genealogia, l'heràldica, la vexli·lologia, la cosmografia, la geografia, la toponímia, l'orografia, la nàutica, la botànica, la zoologia, els fenòmens atmosfèrics, les matemàtiques, la impremta i l'antropologia, abraçant, segons convingui, les èpoques antiga, medieval, moderna i contemporània del conjunt d'àmbits territorials d'Europa, Àsia i Amèrica, així com del mars Mediterrani i Bàltic, i de l'oceà Atlàntic». [14]

Si ho analitzem amb calma, ens adonem que aquest intent de desacreditar és realment infantil, ja que resulta que els investigadors de l'Institut, en procedir d'àmbits ben dispars del saber, formen un grup multidisciplinari que s'aproxima a aquesta llista molt més que no pas un unidisciplinari grup d'acadèmics de la història.

Cliqueu-hi damunt per ampliar la imatge

DISSECCIÓ DE LA PART I
A la part I, els autors del llibre se centren en la pseudohistòria espanyolista sota aquest mateix títol:

La pseudohistòria espanyolista

Els qui signen aquesta secció continuen referint-se d'una manera genèrica a la pseudohistòria sobre Espanya i els seus autors. Sí que anomenen algun historiador de l'acadèmia. Així, tornen a citar —ja ho havien fet a la introducció— l'historiador Antonio Morales Moya i l'historiador Jordi Canal i n'anomenen d'altres en una llista, en la qual, això sí, els tracten d'«investigadors»:

«Així, investigadors com José Álvarez Junco, Carlos Taibo, Antoni Simon i Tarrés, Mateo Ballester, Antonio Morales Moya, Juan Sisinio Pérez Garzón, el mateix Xosé Manoel Núñez Seixas, Ramón López Facal, Ismael Saz, Ferran Archilés, Àlvar Peris Blanes, Vicent Flor o Juan Carlos Moreno Cabrera han posat fil a l'agulla i han començat a publicar estudis tant sobre el patriotisme espanyol dels segles XVI, XVII i XVIII com sobre el nacionalisme espanyol de l'edat contemporània».[15]

Aquesta secció del llibre consta de 5 capítols i s'hi adverteix una crítica més o menys raonable i civilitzada, en la qual van desgranant uns quants tòpics de la historiografia espanyolitzadora i els van contradient. En cap moment profereixen insults ni desqualificacions personals. És en definitiva, un tracte que brillarà per la seva absència en la part segona dedicada a l'Institut Nova Història.

DISSECCIÓ DE LA PART II

Com tindrem ocasió de llegir, la Part II està farcida d'insults i calúmnies contra l'INH i els seus investigadors.

Al capítol 1, per exemple, amb el títol "fal·làcia rere fal·làcia: el «cherry picking» com a tècnica d'engany", escrit per En Vicent Baydal, trobem expressions pejoratives com les següents:

«dades clarament falsables» [16]
«en formes d'argumentació defectuoses i disposades a enganyar» [17]
«Aquesta tàctica de confusió i engany» [18]
«Com es poden dir tantes mentides i falsedats» [19]
«Mentides i falsedats» (ho repeteix per segona vegada) [20]
«es dedica a practicar l'engany sistemàtic» [21]
«científicament falsables» [22]
«raonaments certament de baixa estofa» [23]
«l'engany i la mentida» [24]
«Una tècnica, en definitiva, deshonesta en tots els sentits i completament preparada per a l'engany» [25]
«pràctiques d'engany d'aquestes persones» [26]
«intentar desfer d'una vegada per totes els peus de fang d'aquest monstre engalipador que, sota la falsa aparença de veritat que proporciona la tècnica acientífica del 'cherry Picking'» [27]
«Quan, per contra, imperen la mentida, l'engany, l'antirracionalisme i l'acientifisme més absoluts, esdevé una perillosíssima eina de descomposició cultural i degradació social» [28]

Al capítol 3, el títol del qual és «Joan Colom i Bertran no va descobrir Amèrica», i queestà signat per Stefano M. Cingolani, Guillem Fornés i Cristian Palomo, hi hem espigolat locucions tan despectives com:

«per engalipar els lectors» [29]
«Aquesta nova explicació és tan enganyosa» [30]
«per la manca de mètode científic i escrúpols de la Nova Història» [31]

Al capítol 4 intitulat Desmuntant la teoria del Segle d'Or castellà escrit originalment en català, el qual va redactar Guillem Fornés i que se centra en les catalanades del segle d'Or, hi descobrim frases del mateix to desfavorable:

«els descobriments de la Nova Història són un mer muntatge. I després d'haver-los cercat podem afirmar amb total rotunditat que són una gran enganyifa» [32]

«tampoc no s'escapa de l'insaciable inventari» (referint-se a la llista de catalanades) [33]
«no deixar-se enganyar» [per l'INH] [34]
«l'enganyós repertori de catalanades» [35]
«la llista de catalanades de Jordi Bilbeny és tan llarga com enganyosa» [36]

Recordeu l'objectiu del llibre? L'escrivim de nou:

«L'objectiu primordial d'aquest llibre col·lectiu és el d'oferir informació, a través d'arguments científics, proves documentals i contextualitzacions històriques i historiogràfiques contrastades, als lectors interessats en determinades temàtiques de la història de la Catalunya medieval i moderna, una àrea de coneixement de la qual som especialistes els autors.» [2]

Ja veiem quins «arguments científics» utilitzen. Si la PART I, dedicada a la pseudohistòria espanyolista, no hi fos, podríem arribar a pensar que tots aquests insults és la base del tipus de mètode científic que apliquen aquests historiadors i acadèmics. Però no, no és així. Si busquem aquests improperis a la PART I no els trobarem ni una sola vegada. I, utilitzant el títol d'un apartat del capítol escrit pel senyor Baydal, diem que NI UNA VOL DIR NI UNA.

D'ara endavant, doncs, comencem a copsar que aquest llibre no és res més que un pamflet. I és que l'objectiu no és cap altre que insultar i desprestigiar l'INH en general i En Jordi Bilbeny i la resta d'investigadors en particular. I dic que comencen a desprestigiar perquè no acaben aquí. I com es desprestigia? Observem-ho.

Per aconseguir desprestigiar una persona, grup o institució, hi ha tot un seguit de tàctiques fàcilment detectables, les quals, preses en conjunt, conformen un mètode. El mètode que els autors del llibre han emprat consta de tres tàctiques principals:

1a.- Crear una mala Imatge. Aconseguir projectar una imatge negativa sobre tot allò que fa la institució, persona o grup (a partir d'ara l'objectiu) a desprestigiar. Això es pot aconseguir, per exemple, insultant, calumniant, o argumentant que un hom no està capacitat per fer el que fa.

2a.- Deslegitimar. Darrere de tot el que fa i diu l'objectiu només hi ha un mer interès econòmic. En aquesta fase es remarca com l'objectiu aconsegueix els recursos econòmics. La idea a presentar aquí és que tot es fa per negoci, i com que en el primer punt s'ha intentat dibuixar una imatge negativa del que es realitza, aleshores aquest negoci també serà èticament reprobable, és a dir, que serà il·legítim.

3a.- Aïllar. Isolar l'objectiu bo i presentant-lo com un enemic públic i apuntar, assenyalar amenaçadorament i atacar aquella persona o aquell ens o entitat que se li acosti o li doni suport, sigui del tipus que sigui. Sobretot si és un mitjà mediàtic o una institució pública.

Fins ara hem resseguit el diferent tracte que reben els pseudohistoriadors espanyolistes —i recordeu també els historiadors espanyolistes tot curt— en comparació amb el tractament que pateix l'Institut Nova Història. Ja hem vist que aquesta fundació ha hagut d'entomar, en aquesta publicació, tota una rastellera d'insults i calúmnies. Tant és així, que un acaba el llibre amb la idea que Nova Història enganya i menteix. Per tant, ja tenim el primer punt assolit.

Ara comprovarem les altres dues tàctiques del mètode.

2a. Deslegitimar. L'Institut només actua per interès econòmic. D'aquest punt se n'encarrega el senyor César Sánchez en el seu capítol de la tercera part: Internet i els canals de difusió de la pseudohistòria sobre Catalunya i Espanya.

Al llarg d'aquest capítol, el senyor César Sánchez fa un recorregut històric sobre com sorgeix internet i com van apareixent webs pseudohistòriques espanyolitzants tipus Somatemps, Dolça Catalunya o Llibertat Digital. Per contra, de la banda catalanista se centra quasi únicament en l'INH. Dic quasi, perquè dedica un petit paràgraf a parlar d'Histocat. Tot plegat es torna a demostrar la tendenciositat quant al tracte que pateix l'Institut Nova Història.

Només llegint el títol de l'apartat cinquè dedicat a l'INH ja percebem la finalitat de la segona tàctica de què hem parlat:

El cas de la Pseudohistòria de l'INH: de la ideologia al negoci.

Al paràgraf desè d'aquest apartat En Sánchez enumera extensament els recursos econòmics amb què se suposa que es finança l'Institut Nova Història:

«Concretament, va ser des del 2011 que el nombre de personatges susceptibles de ser catalans es va disparar, en proporció directa al creixement d'una teranyina de webs i perfils a xarxes socials que oferien rutes, conferències, llibres i material corporatiu, des de les clàssiques samarretes a 20 € fins a calendaris. Si en un principi eren Colom, Pinçons i Bartomeu Casaus, el panteó d'il·lustres personatges catalans o de llinatge català va passar a incloure Santa Teresa de Jesús, Magallanes, Erasme de Rotterdam, Ignacio de Loyola o Leonardo da Vinci, entre altres. Perquè ara les teòriques conspiracions ja no només eren castellanes, sinó que, impulsades per la necessitat econòmica, també eren europees. De cop i volta, ja no es tractava de «l'ocultació de la participació catalana en els viatges colombins», sinó que directament es passava a parlar de València com a «capital de les Espanyes» i de l'«Imperi Universal Català». En clau de negoci, calia també ampliar i diversificar territorialment el tema de les rutes i, en aquest sentit, la del port de Pals (en substitució de Palos de la Frontera com a lloc de partida de l'arribada a Amèrica) i la megalítica per Savassona (amb l'excusa de la sardana) van anar de meravella. Així mateix, també ofereixen cursos d'estiu de cinc dies a 180 € per persona, conferències dels investigadors de capçalera a 150 € més despeses de desplaçament o a 400 € (també més despeses de desplaçament) si el conferenciant és el messies Jordi Bilbeny. Bilbeny també fa tertúlies i cinefòrums sobre els documentals de la Nova Història a 300 € l'acte, rutes guiades sobre Colom o el tal Servent per Barcelona a 20 € per assistent, o viatges a Cuba a 2.475 €».[37]

Arribat a aquest punt, m'agradaria fer un parèntesi perquè us adoneu com n'és de gran la diferència de tractament amb l'Institut. Ja hem repassat més amunt la diferència de tractament entre la pseudohistòria espanyolista i la catalanista, que sembla estar representada només per Nova Història. I és aquí on cal preguntar-se ¿com és que en la part dedicada a la pseudohistòria sobre Catalunya pràcticament només parlen de l'Institut Nova Història quan hi ha moltes altres webs i organitzacions que tenen continguts similars a la xarxa?

De fet, com he apuntat més amunt, el senyor César Sánchez parla també d'un altre cas: el cas d'Histocat, però ho fa només una sola vegada i de passada, tot i que l'Histocat és també una fundació com Nova Història, també ven samarretes des del seu web i també hom hi pot col·laborar i fer-se'n soci. Aleshores, per què no en diu res, del seu "NEGOCI"? Doncs, molt fàcil, ell mateix ho diu clarament:

"Però arran de l'èxit en el camp de la difusió social massiva aconseguit a través de la televisió va ser quan aquest entorn veié l'oportunitat de negoci i va aparèixer l'INH, una escissió de la més moderada, tot i que en la mateixa línia pseudohistòrica, Fundació d'Estudis Històrics de Catalunya. Així, el format legal permetia l'augment de patrimoni i l'acumulació d'excedents de beneficis amb activitats lucratives".[38]

Sí, tal com sona: la fundació Histocat no és objecte de descrèdit com l'INH perquè són més «MODERATS». Increïble. Aquest senyor es creu amb la potestat d'etiquetar algú, segons el seu parer, de moderat o d'extremista, i, com a conseqüència, intenta deslegitimar i desprestigiar aquell qui ell cregui convenient. Aquesta és la forma típica d'actuar d'una ment totalitària.

En canvi, sobre la manera com se sostenen les webs de la part espanyolista no en diu gairebé res. I si n'esmenta alguna ho fa de forma molt genèrica, quan es refereix als webs dels diaris generalistes:

«diaris generalistes, com ABC Historia, El País Historia o Mundo Historia. Tots aquests webs ofereixen tant articles d'història com entrevistes a personatges com Stanley G. Payne (prologuista habitual de Pío Moa i gran referència seva) o Pérez Reverte, alhora que insisteixen a exaltar la figura heroica de conqueridors castellans, entre textos fets sovint per periodistes que cometen errors enormes i tot plegat enmig d'alguna notícia sobre descobriments arqueològics. Però, malgrat que generen molts continguts, el que diuen aquests mitjans no acostuma a tenir una gran transcendència i difusió. Tampoc no la fomenten en particular, perquè el que els interessa en realitat és augmentar visites al seu web principal per generar conversions (registres de nous usuaris), un fet que els reporta beneficis, per exemple, en temes de publicitat».[39]

I no diu res de com es financen les webs Somatemps i Dolça Catalunya, per exemple. Tornem, doncs, a contrastar el tracte desigual que rep l'Institut Nova Història. Perquè no ho oblideu, l'objectiu a atacar aquí és l'Institut Nova Història i ningú més.

3r. Aïllar l'objectiu. La Part II capítol 1, escrit pel senyor Vicent Baydal, se subdivideix en 4 apartats. El títol del quart apartat és el següent:

«Una qüestió de salut pública»

En aquest apartat, i en tot el capítol, En Baydal només parla de l'INH. Al final, acaba dient:

«Quan, per contra, imperen la mentida, l'engany, l'antiracionalisme i l'acientifisme més absoluts, esdevé una perillosíssima eina de descomposició cultural i degradació social».[40]

Entremig, es dedica a assenyalar tot aquell que dóna suport d'una manera o altra a Nova Història.

Comença fent-se ressò del premi que va rebre l'Institut en els XIX Premis Nacionals Lluís Companys, organitzats pel Casal d'Esquerra Republicana de Catalunya del districte Sants-Montjuïc. S'hi refereix dient que podria ser que li haguessin donat el premi...

«sense elements suficients de valoració [...] un menyspreu total per la comunitat acadèmica, les editorials universitàries i les revistes científiques, en pensar, de bona fe, que en realitat estan treballant per la llibertat, la justícia i els drets dels catalans».[41]

I continua declarant el motiu real de fer aquest llibre i es dol del ressò mediàtic de l'Institut Nova Història:

«El veritable drama social del cas –i per això fem aquest llibre– és que una part molt important dels mitjans de comunicació i les entitats polítiques amb sensibilitat catalana o catalanista es fan ressò dels plantejaments dels membres de l'Institut Nova Història, els legitimen i els tracten amb normalitat, com si fossen investigadors seriosos als quals paga la pena escoltar i secundar».[42]

I tot seguit comença a apuntar tot de persones, organitzacions i institucions públiques que han donat suport, d'una manera o altra, a l'nstitut Nova Història:

«la llarga llista de personatges, organitzacions i fins i tot institucions públiques que els han donat suport: Josep-Lluís Carod Rovira, Salvador Cardús, Josep Rull, Patricia Gabancho, Antonio Baños, Enric Vila, Hèctor López Bofill, Joan Canadell, els Ajuntaments d'Arenys de Mar i Montblanc, la Diputació de Girona, diversos consells comarcals, nombrosos col·lectius de l'Assemblea Nacional de Catalunya, Vilaweb, El Punt Avui, La Vanguardia, TV3, BTV, 8TV, televisions i ràdios locals, associacions culturals i per la llengua i un llarguíssim etcètera».[43]

I segueix:

«Una plèiade de persones i institucions de rellevància els donen crèdit, els proveeixen de fons i els impulsen com si, tot plegat, estiguessen fent un favor al país i treballant per la causa catalana. Però és ben al contrari, perquè no fan una altra cosa que pseudociència fal·laç i mentidera que no serveix per a res més que per embolicar la troca i degradar la racionalitat argumentada que hauria de guiar qualsevol societat que es vulga moderna, de progrés i amb una autoestima col·lectiva ben fonamentada».[44]

I acaba dient, referint-se als plantejaments de l'INH:

«ens semblen tan bestials, esbojarrats i fora de lloc que mai no pensàvem que arribarien a obtenir el reconeixement i la certa legitimitat social que molts ciutadans els han atorgat».[45]

Fa la impressió que darrere d'aquestes paraules s'hi amaga una gran enveja pel reconeixement social que ha arribat a obtenir l'Institut Nova Història, cosa que no li ha succeït a la historiografia acadèmica.

Continuant amb la tàctica d'aïllament, a la PART III, capítol 1, l'esmentat senyor Cèsar Sánchez també hi contribueix

assenyalant tot aquell que ha fet costat a l'Institut:

«Pel que fa a la televisió pública de Catalunya, aquesta va ser col·laboradora, tal com surt als crèdits, dels documentals que es van crear a través de la productora de la cofundadora de l'INH Pilar Montoliu, amb un punt àlgid de protagonisme a les xarxes i mitjans de premsa i ràdio entre els anys 2014 i 2015, quan va sortir «Desmuntant Leonardo» . Altres documentals relacionats amb membres de l'INH que es van emetre amb èxit per TV3 van ser L'apropiació del descobriment d'Amèrica: una conspiració d'Estat? (2003), «Enigma Cervantes» (el 2004, any de l'aparició de Facebook) o «Colom i la casa reial catalana» (significativament emès el 12 d'octubre del 2011)».[46]

Quan se centra en la part espanyolista, també diu noms de personatges, com és ara el periodista Pío Moa i l'historiador César Vidal. També parla de la filòloga María Elvira Roca Barea i els llibres que ha escrit. Però el punt interessant és quan parla dels mitjans de comunicació que difonen la pseudohistòria espanyolista:

«Aquesta normalitat, la pseudohistòria [espanyolista] l'ha guanyada gràcies a documentals i sèries de televisió on la imatge i la invenció complementa necessàriament aquells espais buits o no prou documentats, com en els casos de 'Cuéntame', 'Isabel',' Lo que escondían tus ojos». [47]

I res més. Sí, res més. Ni tant sols anomena TVE, que no és que surti als crèdits d'aquestes sèries, sinó que les ha produït totalment. Ni diu pas res dels diners públics que s'ha gastat TVE i que hem pagat entre tots, en la realització d'aquestes sèries.

Què li hauria passat, em pregunto, al senyor Cèsar Sànchez, si TV3, en lloc de col·laborar en comptats documentals de l'Institut Nova Història, hagués decidit muntar una sèrie de 39 episodis en tres temporades sobre Isabel la Catòlica vivint a València, la capital de les Espanyes? O hagués mostrat com tot l'or del Nou Món arribava a ports catalans i no pas a Sevilla? O que En Colom va sortir del port de Pals cap al Nou Món i un llarg etcètera?

CONCLUSIÓ

Bé, crec que queda més que demostrat que l'objectiu d'aquest llibre no és el que els seus autors diuen al principi —el de refutar els arguments pseudohistòrics—, sinó el d'atacar i desprestigiar únicament i exclusivament l'Institut Nova Història i els seus membres.

Al principi, a la «Introducció» del llibre, els autors han parlat d'honestedat intel·lectual i sovint van repetint la paraula al llarg d'aquest.

"Com descriu detalladament l'historiador Vicent Baydal en el seu capítol d'aquest llibre, la genuïna recerca històrica i la divulgació de les seves conclusions acostumen a ser dutes a terme mitjançat l'ús de mètodes científics i l'honestedat intel·lectual". [48]

Hauria estat més honest fer un simple pamflet de poques pàgines amb el títol «Contra l'Institut Nova Història».

Carles Ortiz

Referències:

[1] Vicent Baydal i Cristian Palomo (coord.), Pseudohistòria contra Catalunya, Eumo Editorial, febrer 2020, p. 10.

[2] Ídem, p. 59 i 60.

[3] Ídem, p. 64.

[4] Ídem, p. 11.

[5] Ídem, p. 12.

[6] Ídem, p. 21.

[7] Ídem, p. 11.

[8] Ídem, p. 14.

[9] Ídem, p. 14.

[10] Ídem, p. 18.

[11] Ídem, p. 18.

[12] Ídem, p. 18.

[13] Ídem, p. 36.

[14] Ídem, p. 37.

[15] Ídem, p. 71.

[16] Ídem, p. 206.

[17] Ídem, p. 209.

[18] Ídem, p. 209.

[19] Ídem, p. 211.

[20] Ídem, p. 211.

[21] Ídem, p. 214.

[22] Ídem, p. 214.

[23] Ídem, p. 215.

[24] Ídem, p. 222.

[25] Ídem, p. 225.

[26] Ídem, p. 227.

[27] Ídem, p. 227.

[28] Ídem, p. 228.

[29] Ídem, p. 285.

[30] Ídem, p. 311.

[31] Ídem, p. 348.

[32] Ídem, p. 355.

[33] Ídem, p. 375.

[34] Ídem, p. 381.

[35] Ídem, p. 389.

[36] Ídem, p. 403.

[37] Ídem, p. 442.

[38] Ídem, p. 440.

[39] Ídem, p. 446.

[40] Ídem, p. 228.

[41] Ídem, p. 226.

[42] Ídem, p. 226.

[43] Ídem, p. 226.

[44] Ídem, p. 227.

[45] Ídem, p. 227.

[46] Ídem, p. 440.

[47] Ídem, p. 446.

[48] Ídem, p. 7.